

134. Οι άγιοι Πάντες (43.5 X 59). 19ος αιώνας.
All Saints (43.5 X 59). 19th century.

Cartea Elenei

în care se află scrise viețile a câtorva Sfinți ocrotitori,
înaintea lui Dumnezeu pentru ea rugători și călăuzitori

SFÂNTUL MUNTE ATHOS
2013

În această carte găsim Vieți de Sfinți, din cartea Viețile Sfinților , ediția îngrijită de Părintele nostru Ioanichie Bălan. Ea poate fi corectată și completată de cei ce în frica lui Dumnezeu, cu binecuvântarea duhovnicului lor vor și pot să o facă.

Mă bucur să primesc ceva mai bun de la voi.

Iachint Monahul

CUPRINS

Viața Sfântului Marelui Împărat și întocmai cu Apostolii Constantin și a naicii lui, Elena (21 mai).....1

Cuvânt înainte

„Din *Viețile Sfinților*, din „petrecerea” și nevoințele, din răbdarea și biruințele duhovnicești ale sfinților, fiecare dreptslăvitor creștin învață cum să lupte cu patimile și cum să dobândească biruința, cum să cucerească virtuțile și cum să se roage în chipul cel mai plăcut lui Dumnezeu, cum să se arate ucenic vrednic al Domnului Iisus Hristos întru toate.

Sfinții Părinți, prin pilda lor, ne îndeamnă să urmăm cu râvnă pe cei ce au dus viața în sfințenie. Cel mai potrivit și de dorit mijloc de a-i cinsti pe sfinți este acela de a le urma exemplul. În trecutul poporului nostru, cei care citeau *Viețile Sfinților*, ca și cei care ascultau cu atenție și dragoste pe cei care citeau, istoriseau și altora, cu bucurie curată duhovnicească, faptele sfinților, jertfelnicia lor uimitoare, puterea de înfrânare, curăția strălucitoare a vieții lor. *Viețile Sfinților* au constituit astfel un factor puternic de educație creștină, constituind o normă morală călăuzitoare în eforturile de îmbunătățire și de iubire de oameni, de evlavie adâncă, de apărare a Legii strămoșești.

Viețile Sfinților sunt un permanent izvor neprețuit de edificare creștină. Meditând pios la acest fapt, ne putem da seama că într-un anumit fel viața noastră se împletește cu viața sfinților și sufletele noastre se primenesc în atingere cu credința, cu eroismul și cu jertfelnicia ființei lor¹. Sfântul Nifon, episcopul Constantinianei din Cipru, Sfântul Teodosie cel Nou și alți sfinți mărturiseau că în anumite momente cruciale din viața lor au mers pe drumul cel bun mai ales datorită influenței pe care a exercitat-o asupra lor citirea din *Viețile Sfinților*.

Pentru fiecare creștin, experiența vieții sfinților pe care ne-o propovăduiește Sfânta Biserică este o luminoasă pildă și o călăuză sigură, statornică. Acest lucru ne este adevărat istoric, prin trecutul poporului nostru. Puține cărți din literatura noastră veche au avut un ecou atât de puternic și s-au bucurat de o asemenea prețuire în rândurile credincioșilor; chiar atunci când condițiile au favorizat tipărirea, tirajele erau destul de reduse, astfel încât vreme îndelungată au fost copiate, într-un număr niciodată îndestulător.

Mitropolitul Dosoftei al Moldovei, în „*Cuvântul către cetitor*” de la începutul atât de prețuitelor sale *Proloage*, spune: „...carele dumneavoastră citindu-le în toate zilele, vă veți îndulci sufletește ca în Raiul adevărat..., de nevoințele și biruințele vitejilor Împăratului și Domnului ceresc, de a căror

¹ Sergiu Bulgakoff, op. cit., p. 156; Ierom. N. Mladin, Sfinții în viața morală ortodoxă, p. 21.

*nevoințe îngerii se minunează cum ei putură de se nevoiră și biruiră a bate război așa de minunat peste toată minunea și cinstit peste toată cinstea”. Nu vom putea să nu menționăm în continuare, ca și mai înainte, pe un alt vrednic de laudă mitropolit al bisericii noastre, Veniamin Costache al cărui glas ni se adresează limpede în prima jumătate a secolului XIX. Arătând marea însemnătate pe care *Viețile Sfinților* o au pentru sporirea în dragostea creștină și pentru statornicia credinței, el spune: „Dacă de multe ori le veți citi, cu evlavie și cu credință dreaptă și cu luare aminte, sufletul vostru către urmarea celor bune se va deștepta, mintea se va lumina, ochii se vor face două râuri...Atunci se va da de la Dumnezeu putere sufletului spre lucrarea faptelor celor bune și spre urmarea celor citite. Atunci veți cunoaște milostivirea lui Dumnezeu, bunătatea, făcerile de bine cele către om. Atunci veți cunoaște câtă dragoste au arătat sfinții către Dumnezeu..., cât trupurile lor, unii, nu le-au cruțat, ci tiranilor spre munci le-au dat, pentru dragostea Lui, iar alții cu post și cu toată pătimirea și-au topit trupurile...Nu greșește cineva și nu este departe de adevăr când ar numi cărțile care cuprind viețile sfinților, Raiul cel împodobit cu tot felul de pomi, cu frumoase și dulci și de viață făcătoare roade, cu tot felul de ierburi mirositoare, de toată boala și neputința tămăduitoare. Că precum acelea îndulcesc simțirile, veselesc ochii, îndulcesc gustul, fac vesel sufletul privitorului, așa și acestea îmbărbătează pe deznădăjduit, mângâie pe cel necăjit, pe cel păcătos către pocăință îl întorc, pe cel vârtos la inimă îl moaie și umilintă îi dăruiesc..., pe cel vechi îl fac nou și din mort viu, îl deșteaptă din somnul nesimțirii și al lenevirii și către lucrarea faptelor bune îl îndeamnă, către urmarea nevoițelor sfinților îl aprind și către calea ce duce la împărăția cerurilor îl povățuiesc.”².*

Înțelegem din aceste atât de pătrunzătoare cuvinte cât de puternică se dovedește înrâurirea vieților sfinților asupra credincioșilor. Această înrâurire puternică se explică, odată mai mult, și prin faptul că sfinții au viețuit asemenea oricăruia dintre creștini, dar chemarea lor a fost aceea de a dori să-L slujească deplin pe Domnul Hristos. Ei au avut daruri deosebite, au grăit în limbi deosebite, dar s-au hrănit cu aceeași învățătură duhovnicească, chipurile lor se aseamănă pentru că poartă cu toții semnul Aceluiași Dumnezeu³. Cum spune Mitropolitul Veniamin Costachi, menirea și lucrarea duhovnicească a *Vieților Sfinților* este aceea de a ne atrage și a ne călăuzi pe calea ce duce în împărăția cerurilor”⁴.

² Mitropolitul Veniamin Costachi, Prefață la volumul *Viețile Sfinților* pe luna septembrie, M-rea Neamțu, 1807.

³ Pr. Gh. I. Paschia, Predica prin viață la sfinți, p. 30; 33-34.

⁴ Patriarhia Bisericii Ortodoxe Române, Sfinți români și apărători ai Legii strămoșești, E.I.B.M.B.O.R., București, 1987, p. 22.

Părintele nostru Cleopa Ilie zicea: „În Cer se află Sfinți mult mai mulți și unii mai mari decât cei pe care îi cunoaștem, dar numai pe aceștia despre care găsim scris în Sinaxare și în Viețile Sfinților ni i-a descoperit Dumnezeu ca să-i avem ca pildă de viețuire”.

Cu adevărat, dacă noi oamenii am lepăda toată știința lumii acesteia și am rămânea numai cu Sfânta Scriptură și cu Viețile și Învățăturile Sfinților nu ne-am păgubi cu nimic, ba, dimpotrivă am ajunge și noi, precum Sfinții, să vedem „Împărăția cerurilor” în inimile noastre și pe pământ. Sfinții au fost și ei oameni ca și noi, cei mai mulți dintre ei, o perioadă din petrecerea lor pe pământ, au fost amăgiți de deșertăciunile acestei lumi, au căzut în păcate, dar auzind cuvântul Mântuitorului nostru: „*Pocăiți-vă, că s-a apropiat împărăția cerurilor!*”, l-au ascultat, s-au unit cu El și s-au bucurat din viața aceasta și se bucură întru El, întru Cel ce este „*Împărăția cerurilor*”.

Așadar, mai mult decât orice altă carte, după Sfânta Scriptură, ne putem folosi de Viețile Sfinților. Ce folos de știm toate ale acestei lumii, care astăzi sunt și mâine nu mai sunt și nu cunoaștem și nu urmăm vieților aceluia a cărora Dumnezeu ne-a învrednicit să le purtăm numele? Maica Domnului și toți Sfinții sunt rugători înaintea lui Dumnezeu pentru sufletele noastre. Vedem că unii Sfinții i-au avut ocrotitori și pe alții Sfinți, nu numai pe cei a căror nume s-au învrednicit să-l poarte. Rămâne adevărul că în viața aceasta vom reuși și în viața veșnică ne vom bucura numai dacă urmăm vieții de rugăciune și de citire și cugetare la cuvântul lui Dumnezeu, din Sfintele Scripturii, din Viețile și Învățăturile Sfinților, precum au făcut Sfinții. Numai rugându-ne și cugetând la cele dumnezeiești, căutând a fi în credința lui Hristos, păzindu-ne a nu ieși din cuvântul Lui vom putea veni întru frica lui Dumnezeu și vom putea fi aprinși de dragostea Lui, prin care ne putem izbăvi de tot păcatul și vom putea lucra toată fapta bună, spre slava Sa și mântuirea noastră.

Aceasta este viața și bucuria Sfinților: „*Cu Hristos împreună m-am răstignit; dar visez nu de acum eu, ci viiază întru mine Hristos; iar de visez acum în trup, prin credința Fiului lui Dumnezeu visez, care m-a iubit și S-a dat pe Sine pentru mine*” (Galateni 2, 20).

Acestea se cade să fie și de noi dorite, mai mult decât orice, în viața aceasta. Pentru acestea se cuvine să ne rugăm Maicii Domnului și Tuturor Sfinților.

Doamne Iisuse Hristoase, Fiule și Cuvântul lui Dumnezeu, pentru Născătoarea de Dumnezeu și pentru rugăciunile Tuturor Sfinților Tăi, miluiește-ne pe noi. Amin.